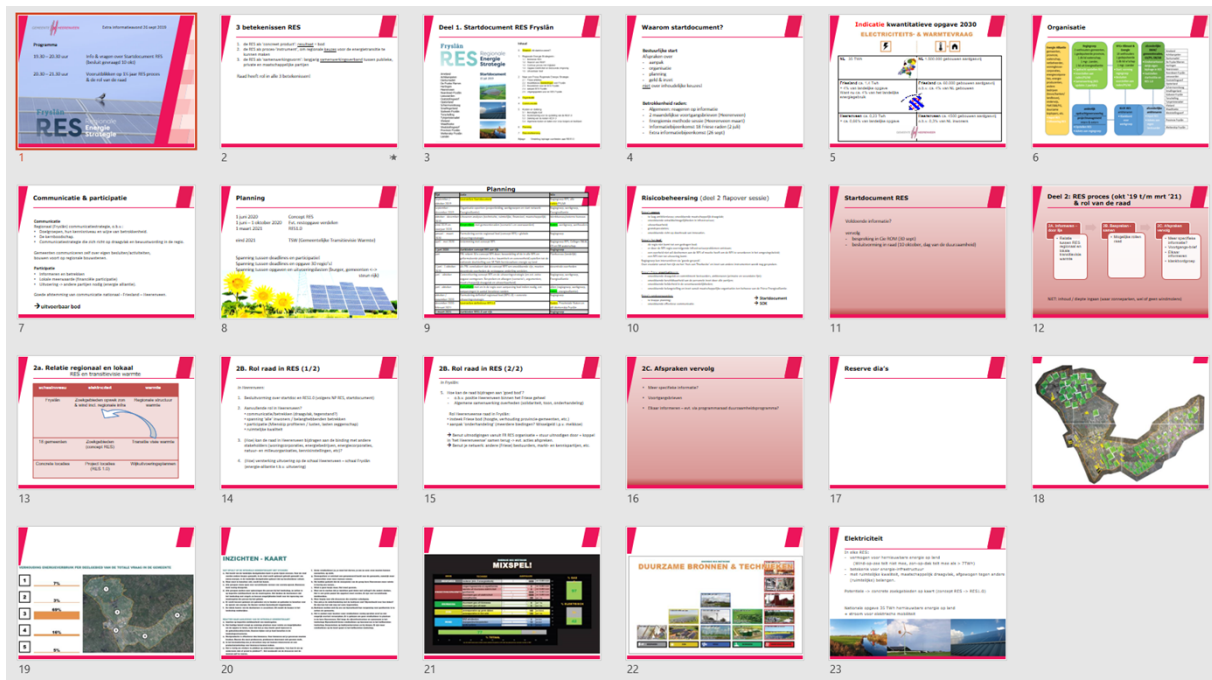

Kort verslag van de informatiebijeenkomst met de raad over de RES op 26 september 2019

DEEL 1 STARTDOCUMENT

Ilja van der Veen licht het startdocument toe aan de hand van de Powerpoint, die ook separaat wordt gedeeld:

Aan de hand van deze sheets ontstonden vraag & antwoord sessies en gesprekken, die hieronder zijn verwoord.

Totstandkoming

Vraag Ojanne: Startdocument is gemaakt en voorbereid; waar heeft de raad invloed gehad?

Antwoord Ilja: staat beschreven op sheet 4.

Vraag Age: Hoe verhoudt dit plan zich tot de grote bezuinigingen die de gemeentes moeten behappen?

Antwoord Ilja: tot op heden geen problemen gehoord, ook niet bij andere Friese gemeenten. De gemeenten wordt gevraagd €0,30 per inwoner bij te dragen. In het duurzaamheidsprogramma 2019-2022 van Heerenveen is de bijdrage aan de Friese RES voor 2019 en 2020 al opgenomen.

Vraag Age: gemeenten zijn in collectief verplicht hieraan mee te doen?

Antwoord Ilja: Regio's hebben zich zelf gevormd en is het logisch om hier aan mee te doen. Het is een vorm waarin de regio de regie heeft om de bijdrage aan het Klimaatakkoord vorm te geven. In Friesland is de regio overeenkomstig met de provinciegrenzen. Dat is niet overal zo. In Nederland zijn er in totaal 33 regio's (zie kaart).

Opgave

Vraag Jentsje: Hoe gaan we om met zon op dak? Als je zonnepanelen op individuele huizen plaatst, heeft dat toch invloed?

Antwoord Ilja: Dat klopt op wel op individueel niveau (invloed op de energierekening). Maar in de RES telt 'zon op dak' alleen mee als er in heel Nederland zoveel gerealiseerd wordt dat we in totaal meer realiseren dan verwacht (7 TWh autonoom verwacht in 2030). Zonder deze autonoom verwachte groei zou de doelstelling van 35TWh voor Nederland in 2030 hoger zijn.

Vraag Jan: In de communicatie richting burgers die zonnepanelen op dak hebben of willen plaatsen, kan het niet meetellen ontmoedigen. Hoe kunnen we als gemeente of regio om zon-op-dak wel mee laten tellen?

Antwoord Ilja: Klopt, we moeten zon-op-dak zeker stimuleren. Daarmee dragen zo we flink bij aan de productie van duurzame elektriciteit die volgens verwachting in Nederland gegroeid zal zijn tot 7 TWh in 2030.

Organisatie

Vraag: Wat betekent het organogram, wie beheert het geld, wie is eindverantwoordelijk voor wat?

Antwoord Ilja: De afzonderlijke gemeenteraden zijn bevoegd gezag. De 18 gemeenteraden samen, plus PS en AB Waterschap moeten samen een bieding doen, en er dus samen uitkomen. Daarom is er een bestuurlijk regiegroep, die proces probeert zo vlot en soepel mogelijk te laten verlopen. Er is geen eindverantwoordelijkheid of zeggenschap overgedragen, behalve het aanbieden van concept en definitieve RES.

De gemeente Leeuwarden beheert het geld en is namens de 20 Friese overheden opdrachtgever voor externe partijen. De juridische basis hiervoor ligt in een Samenwerkingsovereenkomst (juridische samenvatting van Startdocument) die binnenkort voorligt aan alle Colleges.

Vraag: Zijn alle overheden gelijkwaardig? Hoe ver reikt de zeggenschap van de provincie?

Antwoord Ilja: In de RES zijn partijen gelijkwaardig, maar de RES moet wel in omgevingsplannen verankerd worden en daarin gelden de hiërarchische verhoudingen tussen provinciaal en gemeentelijke beleid. Het startdocument vormt de start van een intensief totstandkomingsproces waarin het aftasten / onderhandelen wordt hoe we met elkaar een goed gedragen en realistisch bod kunnen vormgeven.

Organisatie - onderhandelen

Vraag: Hoe kan je onderhandelen als gemeenten? Iedereen produceert zijn eigen verbruik? Als de ander wat minder levert, hoe doe je dat?

Vraag Tjeerd: Hier in Heerenveen komen veel mensen werken, vervuilen en gaan dan weer weg: hoe moeten wij dat oplossen? Wat reken je toe aan één gemeente?

Antwoord Ilja: Voor heel Fryslân (en ook op hoger schaalniveau) moet je een systematiek kiezen van energiegebruik en productie toerekenen aan locaties/ gemeenten.

Vraag Ojanne (D66): Wanneer een gemeente zijn opgave niet wil invullen, wat dan?

Antwoord Ilja: Dit is niet uitvoering opgeschreven (dichtgetimmerd) in dit startdocument, omdat we willen uitgaan van positieve inzet en bestuurlijke verantwoordelijkheid. Dit is ook in de meeste andere regio's aangehouden. In Fryslân is de wens ook geuit dat we de bijdrage van een evt. uitvaller met de overige partijen samen kunnen opvangen.

Ons is een ander concept bekend uit een paar andere regio's: de uitstappende gemeente moet zelf de evenredige bijdrage aan het klimaatakkoord vormgeven en met het rijk bespreken.

Organisatie - samenwerken

Vraag Amarens: Je kunt de energie-alliantie niet opleggen: hoe ga je dat doen? Het is best snel, een half jaar. Daarin krijg je de energie-alliantie niet mee.

Antwoord Ilja: De energie-alliantie bestaat nog niet, hoewel we natuurlijk uit de Pilot Friese Energie Strategie (2017) en daarbuiten in de huidige dagelijkse praktijk goede ideeën en samenwerkingsverbanden kennen die de basis kunnen zijn voor deze alliantie. Deze moet zichzelf vormen en waarde krijgen voor alle partners, dat moet de reden zijn om mee te doen en zich te confirmeren.

Vraag Amarens: Hoe krijgt de energie-alliantie een nadrukkelijke, formele plek binnen de RES?

Antwoord Ilja: De overheid redt het niet alleen om een realistisch, uitvoerbaar bod te doen, daarvoor hebben we vele partijen nodig. Maar: de overheden zijn bevoegd gezag en zij gaan het bod aan het rijk doen (dit bieden we, dit gaat op ons grondgebied plaatsvinden).

Vraag Amarens: Je moet de kracht van de bedrijven niet onderschatten. Er liggen juist ook kansen, zowel bij inwoners als bedrijven.

Antwoord Ilja: Gebruik de ontwikkelkracht vooral in de uitvoering. Houd ook de link met de industrietafel in de gaten.

Vraag Jan: Gesprekken met bedrijven kan lastig zijn. Is er iets waardoor je via de RES druk kunt uitoefenen op de energie alliantie?

Antwoord Ilja: Druk uitoefenen gaat niet uit van gelijkwaardige partners, en dat is meer aan de orde bij bijvoorbeeld vergunningverlening of besparingsdoelstellingen. Voor wat betreft energieproductie en warmtetransitie zijn overheden en bedrijven verschillend maar gelijkwaardig en daardoor kunnen we elkaar aanvullen. Bedrijven hebben wat te bieden en wellicht ook wat te halen. Als we daar gebruik van maken, moeten we open het gesprek aangaan.

DEEL 2 VOORUITBLIK OP 1,5 JAAR RES PROCES

Aan de hand van 3 van de 4 voorgestelde onderwerpen gingen de raadsleden in gesprek. Hieronder is de oogst op de flapovers weergegeven.

Opgave & Ruimte + voorwaarden

Betrekken pioniers en bedrijfsleven

Relatie met andere Klimaattafels

Opgave draagvlak ligt bij de raad → In principe ga je niet over iemand anders zijn/haar eigendom →

De koek groter willen maken

Organisatie (samenwerking als middel)

Best wel spannend!

Uitzoeken: permanente klankbordgroep vanuit de raad.

Hoe blijven we als raad aangehaakt.

Niet op 1 juni verrast worden door het definitieve bod.

Dus: wij willen betrokken zijn + meerdere vaststel momenten

Goed om van het positieve uit te gaan

Onderhandeling (Hoe richting rijk? Lobby?)

De koek groter maken

Slim onderhandelen, we staan open voor win-win situaties

Samenwerking met/ in de regio

(Samenwerking)/uitwisseling met een stedelijke regio -> kennis opdoen voor een betere onderhandeling

Achterkant van sigarendoosje; wat is onze 'eigen' opgave in Heerenveen

Koppelkansen met eigen/andere doelstellingen/innovatie (Omrin, waterstof, etc.)

Momenten inbouwen waarop je je kunt beraden op je positie

DEEL 3 AFSLUITING & AFSPRAKEN VOOR VERVOLG

- De wethouder biedt aan om de raad om een formeel standpunt te vragen over de Concept RES. Dit moet dan wel met korte lijnen kunnen, want in de Friese RES planning is geen extra tijd opgenomen voor besluitvorming rond de concept RES (normaal 2 mnd bij gemeente tot ca 4 bij provincie/ waterschap).
- De rest van de vragen & suggesties vormt input voor de agenda van een nog vorm te geven raadsorgaan, dat bedoeld is om een korte lijn tussen raad en wethouder te leggen en een optimaal totstandkomingsproces van de RES in Heerenveen te realiseren.

De griffie werkt een voorstel voor beide punten in samenhang uit.